

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าฝาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จำนวน 400 คน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบกิจการในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จำนวน 30 คน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ภายใต้ระบบการให้บริการพื้นฐาน เพื่อใช้แนวทางการปรับปรุงการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลจากการสอบถามประชาชน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จำนวน 400 คน ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 และเพศชายจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 มีอายุระหว่าง 32 – 45 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ม.6 จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,001 - 6,000 บาท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และอาศัยใน อบต.เวียงใต้ เป็นระยะเวลามากกว่า 25 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้

1) ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 การให้บริการสาธารณะในด้านนี้สิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ให้บริการที่ดีที่สุด ได้แก่ การให้บริการการจัดทำและบำรุงรักษาถนนและทางระบายน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และการให้บริการด้านคุณภาพน้ำประปา (ปราศจากตะกอน, ไม่มีกลิ่น) เป็นสิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 ซึ่งประเด็นที่มีค่าสูงสุดต่างจากประเด็นที่มีค่าต่ำสุด 1.00 กล่าวคือ การให้บริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนนและรางระบายน้ำ จะเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จก็มักจะไม่ค่อยประสบกับปัญหา ในขณะที่เรื่องน้ำประปา ซึ่งเป็นอีกบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้รับผิดชอบดูแล แต่ด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ไม่สามารถให้บริการน้ำประปาได้อย่างเพียงพอ และเมื่อริบเร่งการผลิตน้ำประปาเพื่อบริการประชาชนส่งผลให้ในบางครั้งคุณภาพของน้ำประปาลดลงจากมาตรฐานที่ตั้งไว้

2) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เวียงใต้ ในด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 การให้บริการสาธารณะในด้านนี้สิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ให้บริการที่ดีที่สุด ได้แก่ การให้บริการ การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ เช่น โรคไข้เลือดออก, โรคไข้หวัดนก, โรคพิษสุนัขบ้า ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และการให้บริการในการให้ความรู้และป้องกันยาเสพติด เป็นสิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 ซึ่งประเด็นที่มีค่าสูงสุดต่างจากประเด็นที่มีค่าต่ำสุด 0.67 กล่าวคือ การให้บริการสาธารณะในเรื่องการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ เช่น โรคไข้เลือดออก, โรคไข้หวัดนก, โรคพิษสุนัขบ้า ฯลฯ เป็นภารกิจหลักและเป็นภารกิจซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ดำเนินการมาตั้งแต่เริ่มยกฐานะเป็นองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2539 โดยดำเนินการติดต่อเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ประชาชนเห็นภาพได้ชัดเจน จึงอาจกล่าวได้ว่าการให้บริการในเรื่องนี้มีปฏิทินการดำเนินการที่ชัดเจน ในขณะที่การให้บริการในการให้ความรู้และป้องกันยาเสพติด เป็นภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ยังไม่ให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม อีกทั้งในพื้นที่รับผิดชอบยังคงมีผู้ติดยาเสพติด ประชาชนจึงมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ บกพร่องในการให้บริการสาธารณะในเรื่องนี้

3) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 การให้บริการสาธารณะในด้านนี้สิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ให้บริการที่ดีที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนภาคเอกชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 และให้การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ OTOP เป็นสิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 ซึ่งประเด็นที่มีค่าสูงสุดต่างจากประเด็นที่มีค่าต่ำสุด 0.34 กล่าวคือ ด้วยอำเภอป่าสัก ได้กลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว และโดยสภาพพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ที่มีผู้ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในพื้นที่ มีทั้งผู้ที่ย้ายถิ่นฐานมาประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นกิจการโรงแรม รีสอร์ท เกสท์เฮาส์ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ล้วนมีความต้องการที่จะให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ทำให้งบประมาณในการดำเนินการมีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด ส่งผลให้การบริการสาธารณะในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยในความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่

4) ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 การให้บริการสาธารณะในด้านนี้สิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ให้บริการที่ดีที่สุด ได้แก่ การให้การสนับสนุนอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และให้การจัดบริการดูแลเด็ก เยาวชน

ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน เพื่อให้พ่อแม่ นำมาฝากเลี้ยงระหว่างไปทำงาน เป็นสิ่งที่ประชาชนมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีประสิทธิภาพในการให้บริการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 ซึ่งประเด็นที่มีค่าสูงสุดต่างจากประเด็นที่มีค่าต่ำสุด 0.61 กล่าวคือ การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในการสนับสนุนอาหารเสริม (นม) เป็นภารกิจหลักและเป็นภารกิจสืบเนื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ดำเนินการเรื่อยมา เช่นเดียวกับการให้บริการ การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ เช่น โรคไข้เลือดออก, โรคไข้หวัดนก, โรคพิษสุนัขบ้า ฯลฯ มีแนวทางและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจน ประชาชนจึงเห็นได้ชัด ในขณะที่การจัดบริการดูแลเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน เพื่อให้พ่อแม่ นำมาฝากเลี้ยงระหว่างไปทำงาน เป็นกิจกรรมใหม่ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ยังไม่สามารถให้บริการเป็นรูปธรรมได้ หากเปรียบเทียบในอดีตจะเห็นได้ว่าการดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ ในเขตพื้นที่ชนบท มักเป็นภารกิจหรือหน้าที่ของบุตรหลานในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย เลี้ยงหลานตัวเล็กๆ ในขณะที่ลูก หลาน เลี้ยงดู ปู่ ย่า ตา ยาย แต่การที่พื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เป็นเขตชุมชนเมือง มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก มีการแข่งขันกันในการประกอบอาชีพ ประชาชนจึงคาดหวังให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนเข้ามาดูแลในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 3 ปัญหาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้

ปัญหาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีปัญหาในการให้บริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จาก 18 ปัญหาในแบบสอบถาม 5 อันดับแรกที่ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาอันสำคัญ ได้แก่ 1) อบต. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 2) นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่ (สองข้างทาง) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 3) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของ อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 4) ผู้ประกอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 5) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และ อบต. ไม่มีจุดบริการนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และ 5 ลำดับสุดท้ายที่ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ได้แก่ 1. ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของ อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 2) การออกข้อบังคับตำบลในเรื่องต่างๆ เช่น สถานที่อันตรายต่อสุขภาพ การจัดเก็บขยะ ตลาดสะสมอาหาร ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 3) คณะผู้บริหารกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 4) เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นข้าราชการประจำ ไม่ให้

ความสำคัญต่อการให้บริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 5) ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 กล่าวคือ ปัญหา 5 ลำดับแรกขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีถึง 3 ปัญหาที่มาจากผลการที่พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเพียง 2 ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารงาน คือ งบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และการขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ ในขณะที่ 5 ลำดับสุดท้ายของประเด็นปัญหาที่ประชาชนเห็นว่า เป็นปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีถึง 3 ปัญหาที่เกี่ยวกับบุคลากรในหน่วยงาน จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาหลักของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในเรื่องของ การให้บริการสาธารณะมาจากการเพิ่มขึ้นของประชาชนในพื้นที่ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการต่างๆ รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ใช่มาจากบุคลากรของหน่วยงาน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความต้องการต่อการให้บริการสาธารณะของ อบต.เวียงใต้

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ดำเนินการปรับปรุงระบบน้ำประปา และการติดตั้งไฟกึ่งในพื้นที่ให้ดีขึ้น รวมถึงการปรับปรุงเส้นทางจราจรให้สะดวกและปลอดภัย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของประชาชนในทุกๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่อง โรคภัยไข้เจ็บ หรือเรื่องยาเสพติด

ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จัดให้มีศูนย์ขายสินค้าภายในหมู่บ้าน เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รวมถึงการปรับปรุงภูมิทัศน์ และการตั้งกลุ่มให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ สนับสนุนการศึกษาให้แก่เด็กที่ยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา ให้ได้มีโอกาสเรียน รวมถึงส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเพณีดั้งเดิม

ด้านการเปิดโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสาธารณะ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ให้โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะของ อบต.เวียงใต้

ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มาจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือ ประชาชนไม่เข้าใจการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ประชาชนยังให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ โดย ประชาชนเห็นว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ความรู้ และทำความเข้าใจกับประชาชนให้มาก , ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่ให้บ่อยขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน และควรมีการจัดสร้างลานกีฬาภายในหมู่บ้าน เพื่อเยาวชนจะได้มาเล่นกีฬาและไม่ไปพึ่งพายาเสพติดต่าง ๆ

5.1.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่างๆ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการให้บริการสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

ข้อ 1 ท่านมีความเข้าใจต่อการให้บริการสาธารณะ หรือความสำคัญของการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เป็นหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะในด้านต่างๆ เช่น การบริการเรื่องน้ำประปา ขยะ ไฟฟ้า การก่อสร้าง การลอกวางระบายน้ำ การส่งเสริมอาชีพ การกีฬา เรื่องเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การส่งเสริมอาชีพ และการป้องกันระงับโรคติดต่อ รวมถึงอาชีพ การให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ การส่งเสริมการศึกษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ 2 ภายใต้งานบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่างๆ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และท่านคิดว่าผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะด้านใดเป็นอันดับแรก เพราะเหตุใด

- 2.1 ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- 2.2 ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- 2.3 ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
- 2.4 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำบริการสาธารณะในทุกๆ ด้าน และส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและสาธารณสุขการเป็นอันดับแรก เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ และการก่อสร้างถนนยังไม่ครอบคลุม

ข้อ 3 ท่านในฐานะผู้นำชุมชนได้มีโอกาสในการเสนอแผนงาน หรือโครงการในการให้บริการสาธารณะกับองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้หรือไม่ และได้รับการตอบรับอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีโอกาสในการเสนอแผนงานหรือโครงการในการให้บริการสาธารณะกับองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ แต่ได้รับการตอบสนอง หรือการเข้าดำเนินการของน้อยมาก อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มักจะเข้าดำเนินการล่าช้า

ข้อ 4 ท่านในฐานะผู้นำชุมชนได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้บ้างหรือไม่ และในลักษณะใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ โดยผู้นำชุมชนมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องการทำประชาคม ในเรื่องผู้สูงอายุ กีฬา และงานวันเด็ก ในขณะที่ผู้ประกอบการมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องการท่องเที่ยว

ข้อ 5 ท่านคิดว่าการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ครอบคลุมพื้นที่ในการให้บริการเพียงพอหรือไม่ เพราะเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ยังไม่สามารถให้บริการสาธารณะได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้ความเห็นว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ไม่สามารถให้บริการครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ก็เนื่องมาจากการขาดแคลนงบประมาณ การที่มีผู้มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและรวดเร็วจนเกินไป รวมถึงการที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ข้อ 6 ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ที่สำคัญมีอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ที่สำคัญ ได้แก่ (1)ขาดแคลนงบประมาณที่ใช้ในการ

ดำเนินการ (2) การขาดแคลนบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการดำเนินการ (3)ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะ

ข้อ 7 ที่ผ่านมามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ได้อย่างไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ โดยการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ไขปัญหา

ข้อ 8 ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ หรือโครงการพัฒนาต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้เสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ดำเนินการซ่อมแซมบำรุงรักษาดถนน ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานน้ำประปา และการจัดเก็บขยะ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการปรับปรุงการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าสัก จังหวัดแม่ฮ่องสอน ” ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ และปัญหาในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ โดยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบริการสาธารณะ, แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการ สาธารณะ และแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการสาธารณะของท้องถิ่น รวมถึงได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าว เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มาตรา 66, 67 และ 68 โดย มาตรา 66 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร ให้ตามความจำเป็นและสมควร

และตามมาตรา 68 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

สำหรับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ

ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณสุขการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากร

ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่น ๆ ใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประยูร กาญจนกุล (2538, 108) ได้กล่าวว่า บริการสาธารณะ หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนาจหรืออยู่ในความควบคุมของฝ่ายปกครอง ที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ดังนั้นการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ก็คือการทำให้ประชาชนโดยรวมมีความพึงพอใจ แต่ด้วยภารกิจที่มีอยู่อย่างมากมายภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) และ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ดังที่กล่าวข้างต้น ส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีภารกิจมากมาย จนอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จะต้องให้บริการแก่ประชาชนเกือบทุกๆ เรื่อง ซึ่งในระยะแรกของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในปี พ.ศ. 2539 องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ยังไม่ประสบกับปัญหาการให้บริการสาธารณะมากนัก แต่ในระยะเวลากว่า 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547 – ปัจจุบัน) การเจริญเติบโตของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีลักษณะแบบก้าวกระโดด การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอำเภอป่าสัก ส่งผลให้มี ย้ายถิ่นฐานของประชาชนเข้ามาอยู่อาศัยเพื่อประกอบการค้าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย มีทั้งที่เป็นประชากรจริงและเป็นประชากรแฝง ซึ่งมาพร้อมกับความต้องการบริการสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ, ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว หรือด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ความต้องการที่เพิ่มขึ้นไม่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ที่จำกัดทั้งงบประมาณ บุคลากร และความรู้ความสามารถ ส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ เวียงใต้ มีปัญหาในการให้บริการสาธารณะกับประชาชน

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ในการให้บริการประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางในขณะที่ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอิสรา เกิดทอง (2546) ที่ศึกษาความมีประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ที่พบว่า การให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เนื่องจากการให้บริการของทางเทศบาลยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของพรจันทร์ มิตรมุสิก (2549) ที่ศึกษาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ ที่พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่อยู่ในระดับมาก หากวิเคราะห์ในรายละเอียดจะเห็นได้ว่าสิ่งที่เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์มีลักษณะเหมือนองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ คือ ความหนาแน่นของจำนวนประชากร ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มีลักษณะการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ แสดงให้เห็นว่าความหนาแน่นหรือการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ

ในประเด็นปัญหาการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ พบว่า ประเด็นปัญหา 5 ลำดับแรก ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ คือ 1) อบต. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานให้ประชาชน 2) นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่ (สองข้างทาง) 3) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของ อบต. 4) ผู้ประกอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการจัดระเบียบพื้นที่ 5) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และ อบต. ไม่มีจุดบริการนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ จากผลการศึกษาจะเห็นว่าปัญหาของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เวียงใต้ แบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ ปัญหาจากการบริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้เวียงใต้เอง และปัญหาที่มาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ซึ่งประเด็นปัญหานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของชมพูนุช กาศสนุก (2546) ที่พบว่า ประชาชนมีความเห็นต่อปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด 5 ประการ คือ 1) สมาชิกสภา อบต. มีความขัดแย้งกัน 2) อบต. ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานต่างๆ 3) อบต. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงาน 4) การจัดทำแผนงาน/โครงการ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาท้องถิ่นได้ 5) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของ อบต. หากวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ กับปัญหาของ

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด มี 3 ปัญหาที่ไม่ตรงกัน นั่นคือ 1)นักท่องเที่ยวยังไม่ใช่เป็นพื้นที่ (สองข้างทาง) 2) ผู้ประกอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไม่ให้ความร่วมมือกับ อบต. และ 3)อบต.ไม่มีจุดบริการนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ ซึ่งทั้ง 3 ปัญหาที่ไม่สอดคล้องกัน ก็เนื่องมาจากสภาพพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดมีลักษณะแตกต่างกันไป องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีลักษณะเป็นเมืองท่องเที่ยว ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด เป็นพื้นที่ปกติ ซึ่งหากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้มิใช่เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวปัญหาที่ทั้งสององค์กรพบอาจเป็นเช่นเดียวกัน

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้วิเคราะห์ได้ว่า ประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ และปัญหาในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ มีผลมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการย้ายถิ่นฐานของประชาชนเพื่อมาประกอบอาชีพการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ต้องมีภาระในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เพราะนอกจากจะต้องให้บริการสาธารณะกับประชาชนในพื้นที่ดั้งเดิม นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่แล้ว ยังต้องให้บริการกับประชาชนที่ย้ายมาประกอบอาชีพในพื้นที่ ทั้งที่เป็นประชากรจริงและประชากรแฝงอีกด้วย ส่งผลโดยตรงต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ดังนี้

การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอป่าแดด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งใหม่ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามีความเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจึงไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีงบประมาณในการบริหารจัดการเพียงเล็กน้อย จึงไม่เป็นการแปลกที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้จะประสบกับปัญหาการให้บริการสาธารณะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการแก้ไขปัญหา 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 หน่วยงานที่ใหญ่กว่า มีงบประมาณมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นจากรัฐบาล กระทรวงที่เกี่ยวข้อง หรือจังหวัดเข้ามาช่วยเหลือดูแล โดยปัญหาที่ผู้ศึกษาเห็นว่าจำเป็นต้องรีบเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนที่ประชาชนจะได้รับความเดือดร้อนยิ่งขึ้น นั่นคือ

1. ปัญหาในเรื่องให้ให้บริการเกี่ยวกับระบบประปา เนื่องจากทุกวันนี้พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ขาดแคลนน้ำประปาเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งปริมาณน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปามีจำนวนน้อย ทำให้การจ่ายน้ำประปาจะดำเนินการจ่ายได้เพียงวันละ 3 – 4 ชั่วโมงเท่านั้น ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งเข้ามาท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ส่งผลให้จำเป็นต้องใช้น้ำในปริมาณที่เพิ่มขึ้น จึงเห็นได้ว่าความต้องการกับปริมาณของทรัพยากรสวนทางกัน ดังนั้นหน่วยงานที่ใหญ่กว่าจะต้องเข้ามาดูแล สนับสนุนทั้งงบประมาณและแนวทางในการดำเนินการ ก่อนที่จำนวนนักท่องเที่ยวจะหายไปจากพื้นที่

2. ปัญหาเรื่องขยะ ได้ชื่อว่าขยะเป็นสิ่งที่ไม่ว่าใครก็ไม่ต้องการ แต่เป็นสัจจะธรรมหรือข้อเท็จจริงที่ว่า ที่ใดเจริญที่นั่นจะมีจำนวนขยะที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันสถานที่ที่ใช้เพื่อการกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ยังไม่ได้มาตรฐานที่ดี และสามารถรองรับปริมาณขยะได้เพียงชั่วคราว อีกไม่นานหากยังไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไขจากหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งบุคคลากรและงบประมาณ ปัญหาขยะจะลุกลามเพิ่มขึ้น จนยากแก่การแก้ไข

3. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายอย่างรุนแรง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายเป็นปัญหาหนึ่งที่ยังคงค้างคาใจขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้กำลังประสบอยู่ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติทั้งจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ มีทั้งเป็นไปอย่างรู้ตัวและไม่รู้ตัว การทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้ตัว เช่น การบุกรุกถ้ำน้ำสาธารณะ ที่สาธารณะ การตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น สำหรับการทำลายทรัพยากรธรรมชาติแบบไม่รู้ตัว เช่น การใช้น้ำอย่างฟุ้งเพื่อเกินความจำเป็น การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การไม่รู้จักรักษาแยกขยะเพื่อกำจัด รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่ไม่อนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำลายให้เมืองปายเดินเข้าสู่ความเสื่อม ถ้าเป็นเช่นนี้เรื่อยไปโดยไม่ได้มีการปรับปรุงและแก้ไข อีกไม่นานเมืองปายแห่งนี้จะไม่เหลืออะไรให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา

ประกาศที่ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จะต้องนำปัญหามาวิเคราะห์และหาแนวทางในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งจากการวิจัยจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องงบประมาณเป็นปัญหาหลักในการให้บริการสาธารณะ และประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จะต้องปรับวิธีการให้บริการสาธารณะและอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการสาธารณะใหม่ เป็นต้นว่า

1. จัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้น้ำประปาแบบก้าวหน้าเช่นเดียวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั่นคือ หากประชาชนใช้ปริมาณน้ำน้อยจ่ายน้อย ใช้ปริมาณน้ำมากเสียในอัตราเพิ่มขึ้น

เช่น ใช้ 1-20 หน่วย เสียหน่วยละ 5 บาท หน่วยที่ 21- 40 หน่วยละ 8 บาท หน่วยที่ 41-60 หน่วยละ 12 บาท มากกว่า 61 หน่วย เสียหน่วยละ 15 บาท แทนการเสียค่าธรรมเนียมเท่ากันทุกหน่วย เป็นต้น

2. จัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะแบบพิเศษ เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เก็บหลังละ 30 บาท/เดือน ร้านขายของที่ระลึก,ของฝาก เก็บหลังละ 50 บาท/เดือน ร้านอาหาร เก็บหลังละ 70 บาท/เดือน รีสอร์ท,เกสต์เฮาส์ เก็บหลังละ 100 บาท/เดือน เป็นต้น

3. จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ เพิ่มขึ้น คือ การดำเนินการจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสถานประกอบการแต่ละประเภท รวมทั้งดำเนินการจัดทำแผนที่ภาษีเพื่อให้การจัดเก็บภาษีครอบคลุม ถูกต้อง และยุติธรรม

ทั้งนี้การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จะต้องพิจารณาถึงความยุติธรรมและเหมาะสม ตลอดจนจะต้องทำประชาคมก่อนตราเป็นข้อบัญญัติเพื่อบังคับใช้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะตามมาในภายหลัง

ประกาศที่ 3 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นกับหน่วยงานในพื้นที่ เพราะว่าทุกปัญหาถึงแม้จะมีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หากประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือปัญหาต่างๆ ก็ไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จลุ่ลวง ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ เป็นต้นว่า แก้ไขปัญหาเรื่องน้ำประปา โดยการใช้น้ำอย่างประหยัด ปัญหาเรื่องน้ำประปาตกลงน้อยลง, ปัญหาเรื่องขยะ หากประชาชนในเขตพื้นที่ร่วมกันใช้ถุงผ้าในการจับจ่ายใช้สอยแทนการใช้ถุงพลาสติก การแยกขยะในครัวเรือน หรือแม้กระทั่งการทิ้งขยะในจุดที่ให้บริการ ก็สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องขยะได้ในระดับหนึ่ง หรือการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ถูกทำลาย โดยการรณรงค์ไม่ตัดไม้ทำลายป่า หรือการไม่ใช้ทรัพยากรที่ฟุ้งเพื่อเกินความจำเป็น ปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ และจะเป็นการดีไม่น้อยหากประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยการปลูกต้นไม้ทดแทน การแยกขยะ หรือแม้กระทั่งการไฟฟ้าและน้ำประปาอย่างประหยัด เพราะนอกจากจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้วยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าทุกปัญหาหากประชาชนให้ความร่วมมือในการดำเนินการ หรือร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ปัญหาทุกสิ่งก็จะสามารถแก้ไขไปได้ด้วยดี แต่ถ้าหากประชาชนยังไม่ไม่จิตสำนึกที่จะร่วมกันดำเนินการแล้ว ปัญหาต่างๆ คงไม่สามารถแก้ไขได้ และที่สำคัญการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้จะมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าได้นั้น ประชาชนในพื้นที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย

ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่า ปัญหาการโตเกินระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกส่วนทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการ รวมถึงการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังที่ได้นำเสนอไปข้างต้น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก คงไม่มีกำลังและความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทั้งหมดหากไม่ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากทุกๆ ฝ่าย โดยเฉพาะความช่วยเหลือจากรัฐบาลทั้งในเรื่องงบประมาณ และการบังคับสั่งการให้หน่วยงานภาครัฐร่วมกันแก้ไขปัญหาในลักษณะการบูรณาการ

อย่างไรก็ตามการศึกษาแนวทางการปรับปรุงการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ยังขาดข้อมูลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมในพื้นที่ แต่ด้วยข้อจำกัดที่ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการภาคสนามในการสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์นั้นเป็นช่วงเดือนมีนาคม ซึ่งไม่ใช่ช่วงเทศกาลการท่องเที่ยวทำให้ไม่สามารถหาข้อมูลจากนักท่องเที่ยวได้ จึงใช้ข้อมูลจากผู้ประกอบการในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นหากมีผู้วิจัยท่านใดจะดำเนินการวิจัยกรณีเช่นนี้ควรจะดำเนินการในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมเพื่อจะทำได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้